

Barış İçin Akademisyenler Vakasının Kısa Tarihi

11 Ocak 2016 - 11 Ocak 2019

TİHV AKADEMİ

Sunuş

“Barış İçin Akademisyenler Vakasının Kısa Tarihi” başlıklı bu metin, aslında, sürmekte olan daha geniş bir araştırmanın parçası. TİHV Akademi bünyesinde yürütülen o araştırma “üniversitenin olağanüstü hali”ni ve “akademik ortamın tahribatı”nı konu alıyor. Yine de çalışmanın bu kısmını, bilhassa bugün, 11 Ocak 2019’da ayrı bir broşür olarak yayımlamak istedik.

Üniversitenin olağanüstü hali OHAL ile başlamadı. OHAL’in ilan edildiği 20 Temmuz 2016’dan 6 ay 10 gün önce —yani tam olarak *3 yıl önce bugün*— Barış İçin Akademisyenler vakasıyla başladı. Yaşanan şey tam anlamıyla bir “akademik pogrom”du: Siyasi iktidarın hedef göstermesi ve yönlendirmesi, üniversite yöneticilerinin işbirliği, bazı meslektaşların ihbarları, savcılık ve kolluk güçlerinin teyakkuzu, basında ve sosyal medyada yürütülen kara propaganda ve nihayet ırkçı/saldırgan grupların tehdit ve tacizleriyle Barış İçin Akademisyenleri susturmak, sindirmek, itibarsızlaştırmak ve üniversitelerden atmak üzere aylar süren bir linç kampanyası yaşandı.

Bu broşürde, belgeleyici bir yaklaşım izleyerek, “Bu suça ortak olmayacağız!” bildirisinin 11 Ocak 2016’da kamuoyuna duyurulmasından itibaren yaşananların dökümünü yapmakla —tabiri caizse bir “kısa tarih” sunmakla— yetindik. BAK vakasına ve ondan ayrı düşünülebilir olmayan akademik tahribat sürecine ilişkin analiz ve değerlendirmelerimizi ise ancak söz ettiğimiz araştırmayı tamamlayınca paylaşabilir olacağız.

Gerek bu broşürün hazırlanmasında, gerekse üniversitenin olağanüstü haline dair araştırmamızda, BAK Dayanışma’nın büyük bir özveri ve titizlikle topladığı verilerden ve oluşturduğu ihlal kayıtlarından; ayrıca, başta Bianet olmak üzere, Barış İçin Akademisyenlerle ilgili tüm gelişmeleri ısrarla ve iyi habercilik pratiğiyle izleyip aktaran bağımsız gazetecilerin haberlerinden yararlandık. Dipnotlarda zikrettiklerimiz ve dipnotlara sığmadığı için ayrı bir liste olarak broşürün sonuna eklediklerimiz, borcumuzun ancak küçük bir kısmını ifade eder.

Serdar Tekin, TİHV Akademi

11 Ocak 2019

İçindekiler

Sunuş	1
1. Arka Plan: Çatışma Ortamı ve Sokağa Çıkma Yasakları	3
2. Barış İçin Akademisyenlerin Uzun Haftası: 11 Ocak – 21 Ocak 2016	4
3. Lince Karşı Durmak: İlk 10 Gün Boyunca BAK'a Destek Verenler	10
4. Akademik Pogrom Sürüyor: 21 Ocak – 15 Temmuz 2016	12
5. OHAL'de Barış İçin Akademisyenler	18
6. Ceza Davaları	21
Çevrimiçi Kaynaklar	23

BARIŞ İÇİN AKADEMİSYENLER VAKASININ KISA TARİHİ

1. Arka Plan: Çatışma Ortamı ve Sokağa Çıkma Yasakları

Kürt sorununda “çözüm süreci” olarak adlandırılan ve yaklaşık iki yıl boyunca kısmen kamuoyu nezdinde sürdürülen müzakerelerin sonuçsuz kalmasıyla birlikte, Temmuz 2015’ten itibaren Türkiye Cumhuriyeti güvenlik güçleri ile Kürdistan İşçi Partisi (PKK) arasındaki silahlı çatışmalar yeniden başladı.

Bu dönemde “örgüt mensuplarının yakalanması” ve “halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması” gerekçeleriyle çok sayıda il ve ilçede mülki amirler tarafından süreli ve süresiz sokağa çıkma yasakları ilan edildi; silahlı çatışmalar ve askeri operasyonlar sivil yurttaşların yaşadığı mahallerde gerçekleşti. Silahlı çatışma ortamında çok sayıda sivilin maruz kaldığı hak ihlalleri insan hakları örgütleri tarafından tespit edilerek kamuoyuna duyuruldu.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı’nın 23 Ocak 2016 tarihli raporuna göre: 16 Ağustos 2015 – 21 Ocak 2016 tarihleri arasında Diyarbakır, Şırnak, Mardin, Hakkâri, Muş, Elazığ ve Batman illerindeki en az 19 ilçede, resmi olarak en az 58 süresiz ve gün boyu sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ve bu yasaklardan en az 1 milyon 377 bin sivil etkilenmişti. Sokağa çıkma yasakları boyunca çok sayıda sivilin sağlık hizmetine erişimi engellendi; 39’u çocuk, 29’u kadın, 27’si 60 yaş üstünde olmak üzere en az 198 sivil, resmi sokağa çıkma yasağı olan zaman dilimlerinde yaşamlarını yitirdi. Bu ölümlerden 113’ü 11 Aralık 2015 – 21 Ocak 2016 arasındaki beş haftalık dönemde gerçekleşti.¹

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından hazırlanan ve Şubat 2017’de yayımlanan “Türkiye’nin Güneydoğusundaki İnsan Hakları Durumuna İlişkin Rapor”da şu tespite yer veriliyordu:

“Temmuz 2015 ile Aralık 2016 arasında Türkiye’nin güneydoğusunda yürütülen güvenlik operasyonları kapsamında yaklaşık 2000 kişinin hayatını kaybettiği rapor edilmiştir. Edinilen bilgilere göre bu sayının içinde yaklaşık 800 güvenlik mensubu ve yerel halktan yaklaşık 1200 kişi bulunmaktadır ve bu 1200 kişinin içinde belirsiz sayıdaki kişinin devlete karşı şiddet içeren veya içermeyen eylemlere karışmış olabileceği öngörülmüştür. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR) aşırı güç kullanımı; öldürme; zorla kaybedilme; işkence; konutların ve kültürel mirasın yok edilmesi; nefrete teşvik; acil tıp hizmetleri, gıda, su ve geçim kaynaklarına erişimin engellenmesi; kadına karşı şiddet; ve düşünce ve ifade özgürlüğü ile siyasi katılım haklarının ciddi ölçüde

¹ Türkiye İnsan Hakları Vakfı, “16 Ağustos 2015 – 21 Ocak 2016 Tarihleri Arasında Sokağa Çıkma Yasakları ve Sivillere Yönelik Yaşam Hakkı İhlalleri”, 23 Ocak 2016, <https://tihv.org.tr/16-agustos-2015-21-ocak-2016-tarihleri-arasinda-sokaga-cikma-yasaklari-ve-sivillere-yonelik-yasam-hakki-ihlalleri/>.

kısıtlanmasına dair sayısız vaka belgelendirmiştir. En ciddi insan hakları ihlallerinin ise sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı dönemlerde meydana geldiği rapor edilmiştir. Bu dönemlerde bazı yerleşim yerlerinin dünya ile bağlantısı bütünüyle kesilmiş ve hareketlilik günlerce, gece gündüz aralıksız kısıtlanmıştır.”²

2. Barış İçin Akademisyenlerin Uzun Haftası: 11 Ocak – 21 Ocak 2016³

Barış İçin Akademisyenlerin “Bu suça ortak olmayacağız!” başlıklı bildirisini bu koşullarda hazırlanmıştı. Bildiri 11 Ocak 2016 Pazartesi günü İstanbul ve Ankara’da yapılan iki basın toplantısıyla kamuoyuna açıklandı.⁴ Bildiride yurtiçi ve yurtdışındaki üniversitelerden Türkiyeli 1128 akademisyenin imzası, ayrıca çeşitli ülkelerden yabancı akademisyenlerin destek imzası vardı. Kampanyanın sürdüğü ve bildiri metninin bir süre daha imzaya açık kalacağı belirtildi.

Birinci Gün: 12 Ocak Salı

Yeni Şafak gazetesi “PKK’nın Suç Ortakları” manşetiyle çıktı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan BAK bildirisine ilgili ilk açıklamasını yaptı. Bildiriyi imzalayanları “kendine akademisyen diyen bir grup”, “sözde akademisyenler”, “aydın müsveddeleri” diye tanımlayarak “ihamet” içinde olmakla suçladı.

Erdoğan’ın imzacı akademisyenlere yönelik ithamları internet medyası ve sosyal medya üzerinden hızla yayıldı. İmzacıları hedef alan ve günlerce sürececek bir linç kampanyası başladı. Özellikle küçük şehirlerde yaşayan imzacılar yerel basında ismen hedef gösterildiler.

YÖK Genel Kurulu basın duyurusu yayınladı. Duyuruda BAK bildirisinin “akademik özgürlükle bağdaştırılmayacağı”, “terör destekçiliğinin hiçbir şekilde hafife alınamayacağı”, “hukuk çerçevesinde gereğinin yapılacağı”, rektörler ve Üniversitelerarası Kurul ile “bu konuyu görüşmek üzere” toplantı düzenleneceği vurgulandı.

Türkiye İçin Akademisyenler adıyla bir karşı imza kampanyası başlatıldı. İmzaya açılan metinde BAK bildirisinin terörle mücadeleyi akamete uğratmak ve güvenlik güçlerinin moralini bozmak amacıyla kaleme alındığı ileri sürüldü. Operasyonlara destek açıklaması yapıldı.

² BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, “Türkiye’nin Güneydoğusundaki İnsan Hakları Durumuna İlişkin Rapor”, Şubat 2017, https://www.ohchr.org/Documents/Countries/TR/OHCHR_South-East_Turkey2015-2016_TURK.pdf.

³ İlk 10 günlük olayların dökümü yapılırken başta Bianet olmak üzere çevrimiçi haber sitelerinden, ayrıca kurumların kendi web sayfalarından yararlanılmıştır. Kullanılan çevrimiçi kaynakların bağlantıları, metnin okunmasını zorlaştırmamak adına dipnot olarak verilmemiş, metnin sonuna ayrı bir liste olarak eklenmiştir. İmzacı akademisyenlerin maruz kaldığı tehdit, taciz ve hedef gösterme olaylarından sadece basına yansıyanlar zikredilmiştir. Barış İçin Akademisyenler dayanışma ağına bildirilen olay sayısı çok daha fazladır.

⁴ Bildiri metni için bkz. <https://barisicinakademisyenler.net/node/62>.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde bir imzacı profesör hakkında soruşturma başlatıldı. Rektörün YÖK'le görüşmek üzere Ankara'ya gittiği basına yansdı.

İkinci Gün: 13 Ocak Çarşamba

Üç ulusal gazete Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın verdiği "mesajı" manşete taşıdı: "Karanlık ve cahil" (Yeni Şafak), "İmzacılar aydın değil tam karanlık" (Yeni Akit), "Aydın müsveddesi karanlıklar" (Akşam).

Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı BAK bildirisıyla ilgili olarak "akademik özgürlük, bir ülkenin varlığını, güvenliğini ve bekasını tehdit etmenin aracı olarak istismar edilemez" açıklaması yaptı.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, BAK bildirisini imzalayan akademisyenleri "hainlere destek vermek"le suçladı.

Çıkar amaçlı suç örgütü kurmaktan sabıkalı Sedat Peker, bildiriye imzalayan akademisyenleri tehdit ederek, "oluk oluk kanlarınızı akıtacağız ve akan kanlarınızla duş alacağız" beyanında bulundu.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Gazi Üniversitesi (Ankara), Selçuk Üniversitesi (Konya) ve Kırıkkale Üniversitesi'nde bildiriye imza atan akademisyenlerin fakülteodaki odalarına küfür ve tehdit mesajları yazıldı, kapılara çarpı işaretleri kondu. Bu şekilde tehdit edilen akademisyenlerden bazıları daha sonra bildiriden imzalarını çektiklerini açıkladılar.

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) akademisyenlere yönelik baskı ve tehditlere dikkat çekerek, "bildiriye imza atan tüm akademisyenlerin can güvenliğinin sağlanması" çağrısı yaptı.

Kayseri Cumhuriyet Savcılığı, Abdullah Gül Üniversitesi'nde görevli bir imzacı profesör hakkında adli soruşturma başlattı. Üniversite yönetimi profesörün istifasını istedi. Kayseri Ülkü Ocakları imzacı akademisyeni hedef alan tehdit açıklaması yaptı.

Bartın Üniversitesi'nde bölüm başkanı olarak görev yapan imzacı akademisyen hakkında Bartın Cumhuriyet Savcılığı tarafından soruşturma başlatıldı. Aynı akademisyen Rektörlük tarafından bölüm başkanlığı görevinden alındı.

Düzce Üniversitesi Rektörlüğü imzacı öğretim üyesi hakkında disiplin soruşturması açıldığını ve ilgili öğretim üyesinin görevden uzaklaştırıldığını duyurdu.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi (Bolu), Akdeniz Üniversitesi (Antalya), Hacettepe Üniversitesi (Ankara) ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Samsun) Rektörlükleri imzacı akademisyenler hakkında idari işlem (inceleme/soruşturma) başlattıklarını açıkladılar.

Adnan Menderes Üniversitesi (Aydın), Atatürk Üniversitesi (Erzurum), Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi (Kayseri), Pamukkale

Üniversitesi (Denizli), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi (Rize) ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yönetimleri BAK bildirisini kınayan açıklamalar yayınladılar.

Fırat Üniversitesi'nde (Elazığ) görevli yedi akademisyen, BAK bildirisini imzalayan meslektaşları hakkında savcılığa suç duyurusunda bulundu.

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nden bir grup akademisyen "Akademik İhanete Geçit Yok" başlıklı bir bildiri yayınladı.

Üçüncü Gün: 14 Ocak Perşembe

Barış İçin Akademisyenler tepkilere karşı bildirinın arkasında olduklarını açıkladılar.

Cumhurbaşkanı Erdoğan BAK bildiriyle ilgili ikinci kez konuştu ve bildiriye imzalayanların "alenen terör örgütü yanında saf tutarak" hareket ettiklerini, olayın ifade özgürlüğüyle ilgili olmadığını söyledi. Erdoğan, ayrıca, "ilgili kurumlarımızın da anayasamıza ve yasalarımıza göre açık suç teşkil eden bu ihanet karşısında, anayasal ve yasal gereklerini yapacaklarına inanıyorum" diyerek savcılarını göreve çağırdı.

Başbakan Davutoğlu, bildiriden "hicap duyduğu"nu belirterek, "bu bildiriye yansıyan provokatif dil, fikir özgürlüğü kapsamında değerlendirilemez" dedi.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu, bildiriye eleştirerek imzacıları "mütareke döneminin sözde aydınları"na benzetti.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör ve Örgütlü Suçlar Bürosu, İstanbul'daki akademisyenler hakkında "Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve devletin yargı organlarını alenen aşağılamak" (TCK, Md. 301) ve "terör örgütü propagandası yapmak" (TMK, Md. 7/2) iddiasıyla soruşturma başlattı.

İlk gözaltı gerçekleşti. Hakkari Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda çalışan bir akademisyen üniversitede gözaltına alındı. İfade verdikten sonra serbest bırakıldı.

Düzce Cumhuriyet Savcılığı, Düzce'deki tek imzacı akademisyen hakkında "gözaltı kararı verildiği"ni ve "şüphelinin adresinde bulunamaması nedeniyle hakkında yakalama kararı çıkartıldığı"ni duyurdu.

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi iki akademisyenin sözleşmesini feshetti. Giresun Üniversitesi ve İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde imzacı akademisyenler açığa alındı. Kırıkkale Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Munzur Üniversitesi (Tunceli) Rektörlükleri imzacı akademisyenler hakkında soruşturma başlattıklarını açıkladılar. Nişantaşı Üniversitesi (İstanbul) mütevelli heyeti başkanı imzacı akademisyenleri istifaya davet etti. Uludağ Üniversitesi senatosu kınama açıklaması yayınladı.

Dördüncü Gün: 15 Ocak Cuma

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Barış İçin Akademisyenleri üçüncü kez hedef aldı, imzacıların “zalim” ve “alçak” olduklarını söyledi.

Kocaeli, Bursa, Bolu, Erzurum, Düzce ve Zonguldak'ta imzacı akademisyenler gözaltına alındı. Gözaltıların çoğu sabah erken saatte ev baskınlarıyla yapıldı. Bolu'da akademisyenlerin evleri arandı. Bursa'da akademisyenler fakülte odalarından gözaltına alındı. Zonguldak'ta ev ve fakülte odasında arama yapıldı. Gözaltına alınanlar ifade verdikten sonra serbest bırakıldılar.

Erzurum'da bir akademisyen tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edildi, mahkeme yurtdışına çıkış yasağı koyarak serbest bıraktı. Düzce'de bir akademisyene yurt dışına çıkış yasağı kondu. Denizli'de bir akademisyen savcılığa çağrıldı ve ifadesi alındı.

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı İzmir'deki 37 imzacı hakkında soruşturma başlattı.

İmzacı akademisyenlere dönük idari işlem (inceleme, soruşturma, açığa alma) yapan üniversitelere yenileri eklendi. İstanbul Arel Üniversitesi imzacı akademisyenleri açığa aldı. Anadolu Üniversitesi (Eskişehir), Batman Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi (Adana), Erzincan Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Gediz Üniversitesi (İzmir), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi (Konya), Trakya Üniversitesi (Edirne) ve Yalova Üniversitesi imzacı akademisyenlere yönelik inceleme/soruşturma başlattı. Uşak Üniversitesi senatosu kınama bildirisi yayınladı.

Bir imzacı akademisyenin aşağıdaki yazılı açıklamayla imzasını geri çektiği basına yansıdı. Sonraki aylarda bu açıklamanın kişisel beyan değil, matbu bir “pişmanlık dilekçesi” olduğu ve başka akademisyenlerin de aynı dilekçeyi imzalamaya zorlandığı ortaya çıktı. Basına yansıyan açıklama şu şekildeydi:

“İçerdeki hainlerin ve dış güçlerin vatanımızı bölmeye çalıştığı bu olağanüstü dönemde, devletimiz güvenlik güçlerinin her gün şehitler vererek teröre ve bölücülere karşı yürüttüğü mücadeleyi, ‘kıyım’ ve ‘katliam’ olarak nitelendirdiği iddia olunan ve yoğun mesaim dolayısıyla, içeriğini okuma ve inceleme fırsatı bulamadığım ‘Bildiri’yi, ‘Barış çağırısı’ olduğu düşüncesiyle her zaman barıştan yana olmuş bir akademisyen olarak imzaladım. İçeriğini ise gösterilen tepkiler üzerine daha sonra öğrendim. Büyük tehdit ve tehlikelere maruz bulunan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin bölünmez bütünlüğünü korumaya ve halkımızın güvenliğini sağlamaya yönelik mücadeleye ilişkin, söz konusu ‘Bildiri’de ileri sürülen düşünce ve iddialara katılmam mümkün olmadığından imzayı geri çektiğimi ve bu olay nedeniyle hakkımda açılacak adli ve idari soruşturmaya hazır olduğumu kamuoyunun bilgisine saygı ile sunarım.”

Beşinci Gün: 16 Ocak Cumartesi

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, BAK bildirisinin “PKK terör örgütü tarafından hazırlanıp, ona müzahir çevreler tarafından da imzası organize edilen bir bildiri gibi durduğunu” söyledi. Bozdağ sözlerini şöyle gerekçelendirdi: “Çünkü bu bildiride dile getirilen görüşlere baktığınız zaman, bu

görüşlerin tamamı PKK terör örgütünün görüşleridir. PKK'ya müzahir çevrelerin görüşleridir. Böyle bir bildiriye ancak PKK terör örgütü yazabilir, PKK terör örgütünün gönüllü destekçileri yazabilir.”

Altıncı Gün: 17 Ocak Pazar

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü BAK bildirisini kınayarak güvenlik güçlerine “şükranlarını” sundu. Yapılan açıklamada “millî birlik ve bütünlüğümüzün korunması hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmesinin, akademik camianın öncelikli sorumluluğu olduğu” ileri sürüldü.

Yedinci Gün: 18 Ocak Pazartesi

Türkiye'nin çeşitli üniversitelerden (BAK imzacısı olmayan) 611 akademisyen ifade özgürlüğünü savunan, hükümetin ve YÖK'ün tepkisini “yanlış ve kaygı verici” bulduklarını belirten bir bildiri yayınladı.

Dokuzuncu Gün: 20 Ocak Çarşamba

Cumhurbaşkanı Erdoğan bildiriye dördüncü kez hedef aldı. Akademisyenlerin terör örgütü propagandası yaptıkları savını yineleyerek “elinde silah olan da onu destekleyen de bu ihanetin bedelini ödeyecektir” dedi. Ayrıca Erdoğan'ın imzacı akademisyenlere karşı atılan adımlar konusunda YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç'tan bilgi aldığı basına yansdı.

Sakarya Üniversitesi'nde bildiriye imzalayan iki araştırma görevlisi ve bir doktora öğrencisi gözaltına alındı.

Marmara Üniversitesi'nde BAK bildirisine imza atan akademisyenler kendilerini kampüste ve sosyal medyada hedef gösteren ve tehdit eden “Marmara Üniversitesi Ülkücüleri” adlı grup hakkında disiplin soruşturması açılması talebiyle Marmara Üniversitesi Rektörlüğü'ne dilekçe verdi.

Onuncu Gün: 21 Ocak Perşembe

İmza kampanyası sona erdi. 11 Ocak'ta 1128 imza ile kamuoyuna açıklanan bildiri 2212 imzayla TBMM'ye sunuldu. Sunulan dosyada yurtdışından 2215 akademisyen ve araştırmacının da destek imzası, ayrıca akademisyenlere yönelik siyasi linç kampanyasına tepki göstererek BAK'a destek veren ulusal ve uluslararası kurum ve grupların bir listesi bulunuyordu.

Görsel 1: Basında karalama kampanyası (Yeni Şafak, Akşam, Yeni Akit ve Star gazetelerinin 12 Ocak - 21 Ocak 2016 tarihleri arasındaki birinci sayfa haberlerinden derlenmiştir)

3. Lince Karşı Durmak: İlk 10 Gün Boyunca BAK'a Destek Verenler

Barış İçin Akademisyenlere yönelik linç kampanyasına ve imzacıların maruz kaldığı siyasi, idari, adli baskılara Türkiye'den ve dünyadan büyük bir tepki geldi. Öğrenci ve akademisyen grupları, yurttaş girişimleri, ulusal ve uluslararası kurumlar yaptıkları açıklamalar ve düzenledikleri kampanyalarla Barış İçin Akademisyenlere yönelik baskıya yüksek sesle karşı çıktılar.

Yapılan destek açıklamaları içerik bakımından iki ana başlık altında sınıflandırılabilir. (1) İfade özgürlüğünün bastırılmasına, hukuksuz uygulamalara ve akademisyenlere yönelik hak ihlallerine yönelik tepkiler; (2) "Bu suça ortak olmayacağız!" bildirisini içeriği bakımından destekleyen ve sahiplenen açıklamalar. Bazı açıklamalar sadece birinci noktayı vurgularken, birçoğu hem birinci hem ikinci noktayı vurguluyordu. Ayrıca birçok yurttaş girişimi BAK bildirisini desteklemenin yanı sıra kendi barış bildirimlerini ilan ettiler.

İlk 10 gün boyunca BAK bildirisine destek veren ve/veya imzacılara yönelik siyasal linç kampanyasına karşı çıkan kurumlar ve grupların dökümü aşağıda sunulmuştur. Bu döküm yapılırken, BAK tarafından 21 Ocak 2016'da TBMM'ye sunulan 2212 imzalı bildirinin ekindeki yurtiçi ve yurtdışı destek açıklamaları esas alınmıştır.

Öğrenciler

Bir grup üniversite öğrencisi 13 Ocak Çarşamba günü "Bağzı Üniversiteliler" adıyla www.change.org üzerinden Barış İçin Akademisyenlere destek kampanyası başlattı. Bir haftanın sonunda destek imzası verenlerin sayısı 36.000'i geçmişti.

18 Ocak Pazartesi günü Maltepe, Özyeğin, Yeditepe, Bilgi, Koç, Aydın ve Arel üniversitelerinden öğrenciler Vakıf Üniversitesi Öğrencileri adıyla destek açıklaması yaptı.

Akademisyenler

Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği, İTÜ Öğretim Üyeleri Derneği ve Koç Üniversitesi Asistan Dayanışması destek açıklaması yaptılar.

12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrasında 1402 sayılı kanun uyarınca üniversitelerden ihraç edilen bir grup akademisyen destek kampanyası başlattı.

Türkiye'nin çeşitli üniversitelerden (BAK imzacısı olmayan) 611 akademisyen ifade özgürlüğünü savunan, hükümetin ve YÖK'ün tepkisini "yanlış ve kaygı verici" bulduklarını belirten bir bildiri yayınladı.

Yurttaş Girişimleri

İstanbul, Ankara ve İzmir'de bir grup aydın BAK bildirisini okuyarak "Bu sözlerin altına biz de imzamızı atıyor, doğacak yasal sorumluluğu üstlenmeye hazır olduğumuzu bildiriyoruz" açıklaması yaptılar ve kendileri hakkında savcılığa ihbarda bulundular.

“Barışa Destek” adıyla başlatılan kampanyada “Biz de bu suça ortak olmayacağız!” başlıklı metni 8355 yurttaş ve 86 kurum imzaladı.

Çeşitli meslek grupları ve toplumsal kesimlerden yurttaşlar sosyal medya üzerinden örgütlenerek kendi barış bildirimlerini imzaya açtılar ve BAK’ı desteklediklerini ilan ettiler. Barış İçin Alevi İnisyatifi, Barış İçin Gazeteciler, Barış İçin Edebiyatçılar, Barış İçin Sanatçılar, Barış İçin Tiyatrocular, Barış İçin Sinemacılar, Barış İsteyen Fotoğrafçılar, Barış İçin Feministler, Barış İçin Kadın Girişimi, Barış İçin Mimarlar, Barış İçin Yayıncılar (55 yayınevi), Barış İçin Hukukçular, Barış İçin Psikologlar ve Psikolojik Danışmanlar, Barış İçin Sağlıkçılar İnisyatifi, Barış İçin Eczacılar ve Eczacılık Öğrencileri, Barış İçin İşsizler, Barış İçin Tribünler (16 takımdan taraftar grupları), Barış İçin Rehberler, Barış İçin Plaza Çalışanları, Barış Öğretmenleri, Barışın Mühendisleri Mimarları Plancıları adıyla örgütlenen yurttaş girişimlerinin bildirimlerine toplam 10.000’den fazla imza atıldı.

Dernek, Vakıf, Sendika ve Meslek Birlikleri

Şu kurumlar Barış İçin Akademisyenlerin barış talebini destekleyen ve/veya imzacılara yönelik siyasal linç kampanyasına karşı çıkan açıklamalar yaptı: Ankara Barosu, Çağdaş Hukukçular Derneği, Demokrat Yargı Derneği, DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu), Doğu Akdeniz Üniversitesi Akademik Personel Sendikası (DAÜ-SEN), Eğitim-Sen, Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı, İHD (İnsan Hakları Derneği), KA.DER (Kadın Adayları Destekleme Derneği), Kaos GL Derneği, KESK (Kamu Emekçileri Sendikası), Lambdaistanbul, Mazlum-Der, Mülkiyeliler Birliği, SİYAD (Sinema Yazarları Derneği), SOMDER (Sosyoloji Mezunları Derneği), TİHV (Türkiye İnsan Hakları Vakfı), TMMOB (Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları Birliği), TODAP (Toplumsal Dayanışma İçin Psikologlar Derneği), TTB (Türk Tabipler Birliği), Türk Ceza Hukuku Derneği, YARSAV (Yargıçlar ve Savcılar Birliği).

Platformlar ve Dayanışma Ağları

Barış İçin Akademisyenleri destekleyen ve/veya imzacılara yönelik siyasal linç kampanyasına karşı çıkan diğer oluşumlar şunlardı: Ankara Özgür Haber Platformu, Barış Anneleri Meclisi, Barış Bloku, Barış İçin Ekoloji Aktivistleri, Birleşik Haziran Hareketi, Göçmen Dayanışma Ağı, Erktolia, Jıyan Haber Ajansı, Kuzey Ormanları Savunması, LGBTİ Barış Girişimi, Plaza Eylem Platformu, Sendika.org.

Yurtdışı ve Uluslararası Destekler

Avrupa Birliği’nden yapılan açıklamada akademisyenlere yönelik takibatın “son derece kaygı verici” olduğu vurgulandı. ABD ve Fransa Dışişleri Bakanlığı sözcüleri benzer açıklamalar yaptılar.

Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International) ve Uluslararası Yazarlar Birliği (PEN) akademisyenlere yönelik gözaltıları eleştirdi.

Almanya’daki akademisyenlerin BAK’a destek bildirisi (daha fazla imzacısı olduğu halde) sembolik olarak 1128 imzayla açıklandı. ABD, Avusturya, Belçika, Fransa, İngiltere, İsviçre ve

Kanada’da çok sayıda akademisyen tarafından imzalanan destek metinleri dünya kamuoyuyla paylaşıldı.

Çeşitli ülkelerden çok sayıda akademik kuruluş ve bilim örgütü Barış İçin Akademisyenlerle dayanışma içinde olduklarını açıkladılar ve/veya hükümet yetkililerine hitaben eleştiri mektupları gönderdiler.

4. Akademik Pogrom Sürüyor: 21 Ocak – 15 Temmuz 2016

“Bu suça ortak olmayacağız!” bildirisinin TBMM’ye sunulduğu 21 Ocak 2016’dan askeri darbe girişiminin gerçekleştiği 15 Temmuz 2016’ya kadar süren yaklaşık altı aylık dönemde Barış İçin Akademisyenlere yönelik baskılar çeşitlenerek devam etti. Açık tehditler ve hedef gösterme saldırıları tedricen ve nispeten azalırken, disiplin ve ceza soruşturmaları, kurum içi baskı/yıldırma (mobbing) uygulamaları, açığa almalar, işten çıkarmalar ve “medeni ölüm” pratikleri sistematik biçimde arttı.

Tablo 1: 30 Mayıs 2016 itibariyle Barış İçin Akademisyenlere yönelik hak ihlalleri

	Kamu	Vakıf	Toplam
Görevden Uzaklaştırma	29	2	31
Disiplin Soruşturması	449	64	513
İstifa	7	4	11
Zorla Emekli Etme		1	1
İşten Çıkarma	11	26	37
Adli Soruşturma/İfade	270	151	421
Gözaltı	35	3	38
Tutukluluk*	2	2	4

* Üç akademisyen 40 gün ve bir akademisyen 22 gün tutuklu kaldıktan sonra çıkarıldıkları mahkeme tarafından tahliye edildiler.

Kaynak: BAK⁵

Disiplin Soruşturmaları

İmzacı akademisyenlere disiplin soruşturması açan üniversitelere hızla yenileri eklendi. Bu kurumlar arasında ilk 10 günkü linç furçasına alenen katılmamış olanlar da vardı. Ayrıca bünyesinde çok sayıda imzacı akademisyenin çalıştığı Ankara Üniversitesi, Dicle Üniversitesi (Diyarbakır), Ege Üniversitesi (İzmir), İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mardin

⁵ BAK tarafından oluşturulan “Barış İçin Akademisyenlere yönelik hak ihlalleri” tablosu sürekli güncellenmektedir. Tablonun güncel haline şu adresten erişilebilir: <https://barisicinakademisyenler.net/node/314>. 30 Mayıs 2016 tarihli tablo, TİHV Akademi arşivinde mevcuttur.

Artuklu Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi (İstanbul) de bu dönemde disiplin soruşturmaları başlattı.

Soruşturmalara gerekçe olarak 13 Ocak 2016 tarihinde YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç imzasıyla üniversite rektörlüklerine gönderilen talimat yazısı gösterildi. Talimat iki cümleden oluşuyordu:

“Bir grup öğretim elemanı yayınladıkları bildiri ile devletimizin, ülkemizde sürmekte olan teröre karşı mücadelesini katliam ve kıyım olarak nitelendirmiştir. Üniversitenizin kadrolarında bulunan ve mezkûr bildiriye imzalayan personel hakkında gerekli işlemin başlatılması ve Başkanlığımıza bilgi verilmesini rica ederim.”⁶

Talimatta “gerekli işlem”in ne olduğu konusunda herhangi bir açıklama yapılmamıştı.

YÖK talimatı bütün kamu ve vakıf üniversitelerine gönderildi. Buna karşılık üniversite yönetimlerinin tutumu çeşitlilik arz ediyordu. Bazı üniversiteler imzacılar hakkında soruşturma başlatmadı, birçoğu sadece “birinci” imzacılara (11 Ocak’ta açıklanan 1128 kişilik listede olanlar), bazıları da hem birinci hem “ikinci” imzacılara (11 Ocak’tan sonra imza atanlar) soruşturma açtı.

Bütün soruşturmalar hukuksuzdu, zira Anayasa Mahkemesi’nin (AYM) 7 Nisan 2015 tarihli ve 29319 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan kararıyla “Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği” uygulanamaz hale gelmişti. Buna mukabil AYM’nin tanıdığı süre zarfında TBMM tarafından yeni düzenleme yapılmamıştı. Dolayısıyla bildirinin açıklandığı 11 Ocak 2016 tarihinde üniversite öğretim elemanlarının disiplin soruşturmalarına dair hukuki bir düzenleme yoktu.⁷

Soruşturmaların sonucu bazı üniversitelerde imzacılara tebliğ edilmedi. Bu durumdaki imzacıların çoğu daha sonra OHAL döneminde KHK ile ihraç edildiler. Soruşturmaları 15 Temmuz 2016 öncesinde sonlandıran üniversitelerin uygun gördükleri cezalar ise birbirinden çok farklıydı: Bazıları “uyarı” ve “kınama” ile yetinirken, başka bazıları en ağır ceza olan “kamu görevinden çıkarma” talebiyle dosyaları YÖK’e gönderdi.

Soruşturma geçiren öğretim elemanları birçok üniversitede görevlerine devam ederken, bazı üniversiteler soruşturma süresi boyunca imzacıları açığa almayı tercih etti.

Özellikle çok sayıda imzacının bulunduğu üniversitelerde imzacıların savunma vermek üzere çağrıldıkları günlerde ağır poliseye tedbirler alındı. Dayanışma amacıyla gelen yurttaşlar kampüslere sokulmadı, imzacıları desteklemek üzere toplanan öğrenci ve akademisyenlere yönelik polis saldırıları ve gözaltılar gerçekleşti.

⁶ YÖK Başkanlığının 13.01.2016 tarih ve 1555 sayılı yazısı. Yazının bir nüshası TİHV Akademi arşivinde mevcuttur.

⁷ Bu konudaki en tafsilatlı hukuki tartışma için bkz. Kerem Altıparmak ve Yaman Akdeniz, *Barış İçin Akademisyenler: Olağanüstü Zamanlarda Akademiye Savunmak*, İletişim Yay., İstanbul, 2017, s. 19-67.

Yukarıda Tablo 1'deki BAK verilerine göre, 30 Mayıs 2016 itibarıyla, 513 imzacı hakkında üniversite yönetimleri tarafından disiplin soruşturması başlatılmıştı. Bu akademisyenlerden 31'i açığa alınmış, 14'ünün dosyaları ise "kamu görevinden çıkarma" istemiyle YÖK'e gönderilmişti.

Dosyası "kamu görevinden çıkarma" istemiyle YÖK'e gönderilen imzacı sayısı 2016 Haziran sonunda 35'e ulaştı. YÖK ilgili akademisyenleri son savunmalarını almak üzere Ankara'ya çağırdı; fakat 20 Temmuz 2016'da yapılması planlanan toplantı 15 Temmuz'daki darbe girişimi nedeniyle gerçekleşmedi. Bu durumdaki imzacılar daha sonra OHAL KHK'larıyla ihraç edildiler.

İşten Çıkarılanlar, İstifaya Zorlananlar

İşten çıkarmalar ilk olarak vakıf üniversitelerinde başladı. İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi bildirisinin açıklandığı hafta iki imzacı akademisyenin işine son verdi. Vakıf üniversitelerindeki işten çıkarma vakalarında iki ayrı yol izlendi. (1) İmzacı akademisyenleri ivedilikle işten çıkarmak isteyen üniversiteler, sözleşmeleri tek taraflı olarak feshettiler. Bunu yaparken akademisyenlerin yönetimden izin almadan basına açıklama yaptıkları, isimlerinin yanına çalıştıkları kurumu da yazarak üniversitenin itibarını zedeledikleri, hizmet sözleşmesinden kaynaklanan özen ve sadakat yükümlülüğüne uygun davranmadıkları gibi gerekçeler ileri sürdüler. (2) Diğer bazı vakıf üniversiteleri ise sözleşme süresi dolan akademisyenlerin sözleşmelerini yenilememek suretiyle imzacıları işten çıkardı.

Kamu üniversitelerindeki ilk işten çıkarma vakası ise 8 Şubat 2016'da Mersin Üniversitesi'nde yaşandı. Üç yıllık sözleşme süresi dolan iki yardımcı doçentin sözleşmeleri —yeniden atama için gerekli tüm akademik koşulları karşıladıkları halde ve jürinin olumlu görüşüne rağmen— rektörlük kararıyla yenilenmedi. Mersin Üniversitesi Rektörlüğü bu uygulamayı sonraki aylarda sözleşme süresi dolan tüm imzacı akademisyenler için tekrarladı. Aynı işten çıkarma yöntemi başka kamu üniversiteleri tarafından da kullanıldı.

Tablo 1'deki BAK verilerine göre, 30 Mayıs 2016 itibarıyla 26'sı vakıf ve 11'i kamu üniversitelerinden olmak üzere toplam 37 imzacı işten çıkarılmıştı.

İşten çıkarmalara paralel olarak hem kamu hem vakıf üniversitelerinde imzacı istifaları yaşandı. BAK Dayanışma Grubu'nun 21 Mart 2016 tarihli raporunda aktarılan Bingöl Üniversitesi vakası, imzacı istifalarının arka planına ışık tutması bakımından bilhassa önemlidir. Bingöl Üniversitesindeki tek imzacı olan öğretim üyesine, bildiri nedeniyle başlatılan disiplin soruşturmasının yanı sıra, 14 Aralık 2015 – 15 Ocak 2016 tarihleri arasındaki kamera kayıtları incelenerek "mesaiye geç geldiği" gerekçesiyle ayrıca soruşturma açıldı ve bu soruşturma sonucunda maaştan kesme cezası verildi. Bazı öğrenci ve meslektaşlarının tehditkar muamelesine maruz kalan imzacı akademisyenin geçmiş yıllardaki siyasal beyan ve tutumları aynı bölümde çalışan bir başka öğretim üyesi tarafından Rektörlük'e rapor edildi. İmzacı

akademisyen yaklaşık 6 hafta devam eden bu sürecin sonunda güvenlik endişesiyle yurtdışına çıktı ve istifasını yurtdışından gönderdi.⁸

Tablo 1'deki BAK verilerine göre, 30 Mayıs 2016 itibariyle vakıf üniversitelerinden 4, kamu üniversitelerinden 7 imzacı istifa etmişti.

ÖYP Kapsamındaki Araştırma Görevlileri

Öğretim Üyesi Yetiştirme Programına (ÖYP) ilişkin Usül ve Esaslar 4 Şubat 2016'da YÖK tarafından değiştirildi. Eski ÖYP düzenlemesine göre, yeni kurulan (ve çoğunluğu küçük şehirlerde bulunan) üniversitelere araştırma görevlisi olarak atanmış genç akademisyenler, lisansüstü eğitimleri boyunca yüksek lisans veya doktora yaptıkları eski (ve çoğunluğu büyük şehirlerde bulunan) üniversitelerde istihdam ediliyor, böylece öğretim üyesi olarak yetiştirilmeleri sağlanıyordu.

BAK bildirisinden üç hafta sonra yapılan 4 Şubat 2016 tarihli değişiklik ile ders aşamasını tamamlamış ÖYP'li araştırma görevlilerinin "kendi kurumları" (yani doktora sonrasında öğretim üyesi olarak dönecekleri üniversite) tarafından geri çağrılmasına imkan tanındı.

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası'nın 9 Şubat 2016'da yaptığı açıklamada yeni düzenlemenin ÖYP'li araştırma görevlilerini mağdur edeceği, akademik gelişimlerini olumsuz etkileyeceği ve düzenlemenin iptali için sendikanın yargıya başvuracağı belirtiliyordu. Açıklamada ayrıca bu düzenlemenin ÖYP kapsamındaki imzacı araştırma görevlilerini idari ve toplumsal baskıya daha doğrudan maruz kalacakları kurumlara geri göndermek için kullanılacağı vurgulanıyordu.⁹ Gerçekten de büyük şehirlerdeki üniversitelerde doktora yaparken BAK bildirisine imza atmış olan çok sayıda ÖYP'li araştırma görevlisi, yeni düzenlemeyle birlikte, kadrolarının bulunduğu "taşra" üniversitelerine geri çağrılmaya başladı.

11 Mayıs 2016'da geri çağırma düzenlemesine ilişkin olarak Danıştay tarafından yürütmeyi durdurma kararı verildi.

İki Fakülte Akademik Lince Karşı Çıkıyor

Disiplin soruşturmalarının, işten çıkarmaların ve yıldırma pratiklerinin sistematik olarak arttığı bu süreçte Türkiye'de sadece iki fakülte resmi Akademik Kurul kararıyla yapılanlara karşı çıktı. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF) Akademik Kurulu, 25 Ocak 2016'da yaptığı açıklamayla ifade özgürlüğünün önemine dikkat çekti. Kurul bildiriye imza atan öğretim üyelerine yönelik disiplin ve ceza soruşturmalarını kabul edilemez bulduğunu, bildirinin ifade özgürlüğü kapsamında olduğunu ve hedef gösterilen fakülte öğretim üyelerinin yanında

⁸ Barış İçin Akademisyenler, "Dayanışma Grubu Raporu", 21 Mart 2016, <https://barisicinakademisyenler.net/node/141>.

⁹ Eğitim-Sen, "YÖK Binlerce ÖYP'liyi Mağdur Etmenin Peşinde!", 8 Şubat 2016, <http://egitimsen.org.tr/yok-binlerce-oyplyi-magdur-etmenin-pesinde-yok-kararini-suratle-yargiya-tasiyacagiz/>.

duracağını beyan etti.¹⁰ Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi (İLEF) Akademik Kurulu, 9 Şubat 2016 tarihli açıklamasında imzacı akademisyenlere yönelik çok yönlü saldırının üniversiteyi üniversite yapan evrensel değerlere aykırılığını vurguladı. Kurul bu süreçte özellikle bazı medya kuruluşları tarafından sürdürülen linç kampanyasına dikkat çekerek, akademisyenlere karşı medyada işlenen kişilik hakkı ihlallerinin takipçisi olacağını duyurdu.¹¹

Türkiye Çapında Ceza Soruşturması

İmzacı akademisyenler hakkında savcılıkların başlattığı ceza soruşturması dosyaları İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu'nda toplandı. Mart 2016'dan itibaren 1128 kişilik listedeki imzacılar "terör örgütünün propagandasını yapmak" suçlamasıyla ifade vermeye çağrıldılar. İstanbul dışındaki illerde bulunanların ifadesi yaşadıkları şehirlerde talimat yoluyla alındı.

Soruşturmada "şüpheli" sıfatıyla ifade vermeye çağrılan imzacı akademisyenlere 14 soru soruldu. İlk soruda şüphelinin PKK'yı terör örgütü olarak görüp görmediği, son soruda ise pişman olup olmadığı soruluyordu. Soruların bazıları imzacının bildiriden nasıl haberdar olduğu, imzalamadan önce okuyup okumadığı, şayet okuduysa anlayıp anlamadığı, şayet anladiysa hangi maksatla imzaladığı, imzalarken baskı altında olup olmadığı gibi bildirinin imzalanmasına ilişkin sorulardı. Bir diğer soru grubu ise savcının kendi semantik mülahazaları doğrultusunda bildiride altını çizmeyi uygun bulduğu bazı ibarelerin açıklanmasına ilişkindi: Örneğin, "bu suça ortak olmayacağız" derken hangi suç kast ediliyordu?

Soruşturma yaklaşık bir buçuk yıl sürdükten sonra iddianame hazırlandı ve imzacılara yönelik davalar Aralık 2017'de başladı.

"Barış Talebinde Israrcıyız" Açıklaması ve Dört Akademisyenin Tutuklanması

10 Mart 2016'da Barış İçin Akademisyenler bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıda imzacılara yönelik baskılar hakkında bilgilendirme yapıldı; Barış İçin Akademisyenlerin bu baskılara karşı mücadele etme kararlılığı ve barış talebinde ısrarcı oldukları vurgulandı.

"Barış için Akademisyenler olarak can güvenliğimize ve meslek hayatımıza yönelen tüm tehditlere rağmen geri adım atmayacağımızı belirtmek istiyoruz. Bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olmanın bize yüklediği sorumluluğa yakışır şekilde hareket edeceğiz. Hem ülkede özgür bir akademinin var olması, hem de kalıcı barışın sağlanması için tüm imkânlarımızla ve var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz."¹²

¹⁰ SBF Akademik Kurul açıklaması, 25 Ocak 2016, <http://mulkiyehaber.net/sbf-akademik-kurulundan-aciklama-2/>.

¹¹ İLEF Akademik Kurul açıklaması, 9 Şubat 2016, <http://ilef.ankara.edu.tr/ilef-akademik-kurul-karari/>.

¹² "Barış Talebinde Israrcıyız", 10 Mart 2016, <http://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/172877-istanbul-daki-baris-icin-akademisyenler-baris-talebinde-israrciyiz>.

Açıklama metnini Boğaziçi Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Esra Mungan, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden Doç. Dr. Kıvanç Ersoy, Yeni Yüzyıl Üniversitesi tarafından işten çıkarılan Dr. Meral Camcı ve Nişantaşı Üniversitesi tarafından işten çıkarılan Dr. Muzaffer Kaya okudular.

14 Mart Pazartesi günü bu dört akademisyen hakkında yakalama kararı çıkarıldı. Polis geldiğinde evde olmayan 3 akademisyen aynı gün içinde ifade vermeye gittiler. Dr. Meral Camcı'nın ise yurtdışında olduğu öğrenildi. İfade veren 3 akademisyen 15 Mart Salı günü tutuklanarak cezaevine gönderildiler. Dr. Meral Camcı Türkiye'ye döndükten bir gün sonra 31 Mart 2016'da tutuklandı.

Tutuklu dört akademisyen hakkında "terör örgütü propagandası yapmak" suçlamasıyla İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı.

İmzacı akademisyenlerin tutuklanmasına yurtiçi ve yurtdışından çok sayıda tepki geldi. 62 ülkeden 1406 akademisyen Barış İçin Akademisyenler'e destek mektubu yayınlarak, uluslararası topluluğu ve seçilmiş temsilcileri Türkiye hükümetinin akademisyenler üzerindeki baskısına karşı tavır almaya çağırırdı.¹³ Akademisyenlerin tutuklu bulunduğu Bakırköy ve Silivri cezaevleri önünde "Özgürlük Nöbetleri" başladı. Çok sayıda hak örgütü, sendika, meslek odası, dernek, vakıf ve platform dört akademisyenin tutuklanmasını protesto etti, destek için "Özgürlük Nöbetleri"ne geldi.

Tutuklu akademisyenlerin ilk duruşması 22 Nisan 2016'da görüldü. Savcı duruşmada mütalaasını değiştirerek yargılamanın TCK 301. madde ("Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama") uyarınca yapılmasını istedi. 301 yargılamaları Adalet Bakanlığı'nın iznine tabi olduğundan, Bakanlık'tan izin istenmesine ve dört akademisyenin tahliyesine karar verildi.¹⁴

Medeni Ölüm ve Akademik Mültecilik

11 Ocak – 15 Temmuz 2016 arasındaki altı aylık dönemde imzacı akademisyenler aynı zamanda çeşitli mecralarda şekillenen "kara liste" ve "medeni ölüm" uygulamalarıyla karşılaştılar. Bazılarının akademik tebliğleri daha önce kabul edilmiş olduğu halde bilimsel kongrelerden çıkarıldı; bazılarının atama ve yükseltmeleri yapılmadı; bazılarının TÜBİTAK projeleri iptal edildi. Bazı imzacıların yurtdışındaki bilimsel kongrelere katılımı çalıştıkları üniversitenin yöneticileri tarafından engellendi. Bildiriyi doktora öğrencisi olarak imzalayan ve doktorasını bu süreçte

¹³ "Stop the persecution of Academics for Peace in Turkey", 17 Mart 2016, <https://freedomofexpressiontr.wordpress.com/2016/03/17/stop-the-persecution-of-academics-for-peace-in-turkey/>.

¹⁴ Adalet Bakanlığı dört akademisyenin TCK 301. madde uyarınca yargılanmasına onay verdi. 10 Ocak 2019 itibarıyla dava sürmektedir.

tamamlayan akademisyenlerin Türkiye’de herhangi bir üniversitede iş bulabilmesi fiilen imkansız hale geldi.

İşten çıkarılan, istifaya zorlanan ve açığa alınan akademisyenler başta olmak üzere, imzacıların bir bölümü ilk altı ay içinde Türkiye’den ayrılmak zorunda kaldı. Scholars at Risk (SAR), Scholar Rescue Fund (SRF) ve Council for At-Risk Academics (CARA) gibi tehdit altındaki akademisyenlere destek sunan kuruluşlara Türkiye’den çok sayıda başvuru yapıldı. Avrupa, ABD ve Kanada’daki bazı üniversiteler Türkiye’den ayrılmış veya ayrılmak isteyen imzacı akademisyenlere araştırma bursları verdiler veya ilan ettikleri burslarda Türkiye kotası ayırmaya başladılar.

5. OHAL’de Barış İçin Akademisyenler

15 Temmuz 2016’da gerçekleşen ve başarısızlıkla sonuçlanan askeri darbe girişiminin ardından 20 Temmuz’da olağanüstü hal (OHAL) ilan edildi. Üç aylık dönemler halinde uzatılan OHAL uygulaması toplam iki yıl sürdü. Bu süreçte Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile 406 imzacı akademisyen çalıştıkları kurumlardan ihraç edildi, pasaportlarına el kondu, kamuda çalışmaları ve akademisyen olarak mesleklerini icra etmeleri ömür boyu yasaklandı.¹⁵

OHAL’in İlk Günleri

OHAL ilanından sonraki bir ay içinde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi, Munzur Üniversitesi (Tunceli), Anadolu Üniversitesi (Eskişehir), Gazi Üniversitesi (Ankara), Cumhuriyet Üniversitesi (Sivas), Batman Üniversitesi ve Adıyaman Üniversitesi’nde çalışmakta olan 40’tan fazla imzacı akademisyen açığa alındı. Bu üniversitelerin çoğunda açığa almaların gerekçesi olarak ilgili akademisyenler hakkında aylar önce başlatılan disiplin soruşturmaları gösterildi.

Munzur Üniversitesi’nden uzaklaştırılan imzacı akademisyenlerden biri ayrıca gözaltına alındı ve fakülteodaki odasında arama yapıldı.

Bu dönemde açığa alınan akademisyenlerin hepsi daha sonra KHK ile ihraç edildiler.

KHK İhraçları

OHAL KHK’ları ile kamu görevinden ihraç edilen akademisyenler arasında toplam 406 BAK imzacısı vardı. İhraçlar toplam 64 kurumdan gerçekleşti. Bunların 56’sı kamu üniversitesi (391 ihraç), 4’ü vakıf üniversitesi (8 ihraç), 4’ü ise bakanlıktı (7 ihraç).

¹⁵ Burada sadece Barış İçin Akademisyenlerle ilgili gelişmelere yer verilmiştir. OHAL döneminde KHK ile gerçekleştirilen tüm akademisyen ihraçları ve yine KHK yoluyla üniversitelere dair yapılan düzenlemeler için bkz. TİHV Akademi, “Olağanüstü Hal Koşullarında Üniversite”, *İnsan Hakları İçin Akademisyenler Bülteni*, sayı 2, Temmuz 2018, <http://www.tihvakademi.org/wp-content/uploads/2018/07/Tihv-Akademi-B%C3%BClten-2.pdf>.

Bazı üniversitelerde ihraç edilen akademisyenlerin eşyalarını toplamalarına uzun süre izin verilmedi, odalarında terörle mücadele ekipleri tarafından arama yapıldı, kitaplarına ve bilgisayarlarına el kondu.

17 Temmuz 2018’de OHAL resmen sona erdiğinde kamu üniversitelerinde çalışan imzacıların yaklaşık %40’ı ihraç edilmişti.

Tablo 2: İhraç edilen imzacıların KHK’lara göre dökümü¹⁶

KHK No	Tarih	İhraç
672	1 Eylül 2016	43
673	1 Eylül 2016	1
675	29 Ekim 2016	24
677	22 Kasım 2016	15
679	6 Ocak 2017	45
686	7 Şubat 2017	178
689	29 Nisan 2017	67
692	14 Temmuz 2017	5
693	25 Ağustos 2017	4
695	24 Aralık 2017	6
701	8 Temmuz 2018	18
Toplam		406

Tablo 3: İhraç edilen imzacıların ünvanlarına göre dökümü¹⁷

Ünvan	İhraç
Profesör	66
Doçent	59
Yardımcı Doçent	87
Doktor & Araştırma Görevlisi Doktor	32
Öğretim Görevlisi	16
Araştırma Görevlisi	132
Okutman	4
Uzman	5
Doktora Öğrencisi	5

¹⁶ BAK’ın sağladığı veriler temelinde yazar tarafından oluşturulmuştur.

¹⁷ BAK’ın sağladığı veriler temelinde yazar tarafından oluşturulmuştur. Ünvanlar sıralanırken akademisyenlerin bildiriye hangi ünvanla imzaladıkları esas alınmıştır. Ünvan belirtmemiş olan bir imzacının ünvanı çevrimiçi ortamdaki özgeçmişinden hareketle “doçent” olarak sınıflandırılmıştır. Bildiriye “doktora öğrencisi” olarak imzalayan beş araştırmacı, çalıştıkları bakanlık tarafından ihraç edilmiştir.

Tablo 4: İhraç edilen imzacıların kurumlara göre dökümü¹⁸

Kamu Üniversiteleri	İhraç	Kamu Üniversiteleri (devam)	İhraç
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	4	Kafkas Üniversitesi	1
Adıyaman Üniversitesi	4	Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü.	1
Adnan Menderes Üniversitesi	3	Kastamonu Üniversitesi	1
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	1	Kırıkkale Üniversitesi	1
Akdeniz Üniversitesi	8	Kocaeli Üniversitesi	19
Anadolu Üniversitesi	23	Mardin Artuklu Üniversitesi	11
Ankara Üniversitesi	87	Marmara Üniversitesi	24
Atatürk Üniversitesi	1	Mersin Üniversitesi	22
Bartın Üniversitesi	1	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	6
Batman Üniversitesi	3	Munzur Üniversitesi	14
Bingöl Üniversitesi	1	Muş Alparslan Üniversitesi	3
Celal Bayar Üniversitesi	1	Nevşehir Üniversitesi	1
Cumhuriyet Üniversitesi	2	Niğde Üniversitesi	4
Çukurova Üniversitesi	2	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	6
Dicle Üniversitesi	23	Ordu Üniversitesi	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	12	Pamukkale Üniversitesi	2
Dumlupınar Üniversitesi	1	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	1
Düzce Üniversitesi	1	Trakya Üniversitesi	1
Ege Üniversitesi	10	Türk-Alman Üniversitesi	1
Erzincan Üniversitesi	1	Uludağ Üniversitesi	2
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	6	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	13
Fırat Üniversitesi	1	Yalova Üniversitesi	3
Gazi Üniversitesi	3	Yıldız Teknik Üniversitesi	28
Gaziantep Üniversitesi	5	Vakıf Üniversiteleri	
Giresun Üniversitesi	3	Beykent Üniversitesi	2
Hakkari Üniversitesi	2	Doğuş Üniversitesi	2
Harran Üniversitesi	1	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	1
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	3	İstanbul Ayvansaray Üniversitesi	1
İğdır Üniversitesi	1	Bakanlıklar	
İstanbul Bilim Üniversitesi	2	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	1
İstanbul Teknik Üniversitesi	2	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	1
İstanbul Üniversitesi	5	Milli Eğitim Bakanlığı	3
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	4	Sağlık Bakanlığı	2

¹⁸ BAK'ın sağladığı veriler temelinde yazar tarafından oluşturulmuştur. Tabloda imzacıların hangi kurum tarafından ihraç edildiği esas alınmıştır. ÖYP kapsamındaki araştırma görevlisi imzacıların çoğu, bildiriye doktora yaptıkları üniversitenin adıyla imzaladığı halde, kadrolarının bulunduğu üniversiteler tarafından ihraç edilmişlerdir. Benzer bir durum bildiriye doktora veya tıpta ihtisas yaptıkları üniversiteden imzalayan, ama çalıştıkları bakanlıklar tarafından ihraç edilen araştırmacılar için de geçerlidir. Bu yedi araştırmacıdan beşi Tablo 3'te "doktora öğrencisi", diğer ikisi ise "araştırma görevlisi" olarak sınıflandırılmıştır.

Dr. Mehmet Fatih Traş'ın İntiharı

“Bu suça ortak olmayacağız!” bildirisinin imzacılarından Dr. Mehmet Fatih Traş 25 Şubat 2017’de intihar etti. Ölümünün ardından Dr. Traş’ın daha önce yazmış olduğu bir kişisel mektup ve yurtdışına yaptığı bir burs başvurusu basına yansıdı. Bu iki metin, Dr. Traş’ı intihara götüren süreci, bu süreçte rol oynayan “medeni ölüm” ve “kara liste” uygulamalarının nasıl işlediğini ayrıntılarıyla tasvir ediyordu.¹⁹

Traş bildiriye Çukurova Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Ekonometri Bölümü’nde araştırma görevlisi olarak çalışırken imzalamış ve aynı bölümde sürdürdüğü doktorasını 23 Haziran 2016’da tamamlamıştı. Doktora derecesini almasıyla birlikte 50d statüsündeki araştırma görevlisi kadrosu da sona ermişti. Eylül 2016’da aynı bölümde dışarıdan ders vermeye başlayan Dr. Traş, imzacı olması nedeniyle fakülte içindeki bazı öğretim üyeleri tarafından hedef alınmış, 15 Aralık 2016 tarihinde düzenlenen Fakülte Yönetim Kurulu’nda “görülen lüzum üzerine” oy birliğiyle görevine son verilmişti. Dr. Traş önce Mardin Artuklu Üniversitesi’ne, ardından İstanbul Aydın Üniversitesi’ne iş başvurusu yapmış; ikinci başvuru olumlu sonuçlandığı ve kendisine 2.5 yıllık sözleşme teklif edildiği halde teklif son anda geri çekilmişti.

Dr. Traş yurtdışındaki bir burs için yazdığı başvuru mektubunu “kişiliğimle bütünleşik insani değerlerden feragat etmediğim sürece olağan (öğretim ve araştırma başarımları gibi nesnel ölçütlere dayanan) bir akademik gelecek öngöremiyorum” diye bitiriyordu.

6. Ceza Davaları

Barış İçin Akademisyenlere yönelik kitlesel ceza davaları 5 Aralık 2017’de başladı. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamede akademisyenlerin “Bu suça ortak olmayacağız!” bildirisini imzalamak suretiyle Terörle Mücadele Kanunu’nun 7/2. maddesinde düzenlenen “terör örgütü propagandası yapmak” suçunu işledikleri ileri sürülüyordu.

Suç isnadına konu olan şey aynı bildiri metni olmasına karşın, imzacılara farklı Ağır Ceza Mahkemelerinde bireysel olarak dava açıldı. Davaların ilk etabı, bildiriye İstanbul’daki çeşitli üniversitelerden imzalayan 150 akademisyenin yargılanmasıyla başladı ve onlara tedricen yenileri eklendi.²⁰

¹⁹ “İntihar eden akademisyen hukuksuzluğu mektupla anlatmış”, 26 Şubat 2017, <https://www.birgun.net/haber-detay/intihar-eden-akademisyen-hukuksuzlugu-mektupla-anlatmis-148411.html>; “Bu suça ortak olmayacağız!” metni imzacısı Mehmet Fatih Traş’ın yurtdışı burs başvurusu için yazdığı mektup”, 27 Şubat 2017, <https://barisicinakademisyenler.net/node/412>. Ayrıca bkz. Umut Özkırmımlı, “How to Liquidate a People? Academic Freedom in Turkey and Beyond”, *Globalizations*, c. 14, no. 6 (2017), s. 851-856, <https://doi.org/10.1080/14747731.2017.1325171>.

²⁰ Davalardaki hak ihlalleri ve hukuksuzluk pratiğine dair genel bir değerlendirme için bkz. TİHV Akademi, “Barış İçin Akademisyenlere Yönelik Yargı Süreçleri”, *İnsan Hakları İçin Akademisyenler Bülteni*, sayı 3, Aralık 2018, <http://www.tihvakademi.org/wp-content/uploads/2018/12/B%C3%9CLTEN03.2108TR.pdf>.

Barış İçin Akademisyenler tarafından derlenen verilere göre, 10 Ocak 2019 itibariyle, en az 568 imzacı hakkında dava açılmıştı. Bu davaların 81'i sonuçlandı. Sonuçlanan davaların tümünde imzacı akademisyenler “suçlu” bulundular ve 15 ay ile 30 ay arasında değişen sürelerde hapis cezalarına mahkum edildiler. 69 davada “hükmün açıklanması geri bırakıldı” (HAGB); yargılanan imzacıların HAGB talep etmediği 12 davanın üçünde ceza ertelendi, diğer dokuzunda ise ceza ertelenmedi.

HAGB talebinde bulunmayan ve haklarında mahkumiyet kararı verilen akademisyenler, İstinaf Mahkemesine başvurarak karara itiraz ettiler. 10 Ocak 2019 itibariyle İstinaf Mahkemesi bu itirazlar hakkında henüz bir karar vermemişti.

Tablo 5: 10 Ocak 2019 itibariyle sonuçlanan davalar²¹

Karar	Kişi sayısı
15 ay hapis — hükmün açıklanması geri bırakıldı	69
18 ay 22 gün hapis — hükmün açıklanması geri bırakıldı	1
15 ay hapis — ceza ertelendi	2
18 ay hapis — ceza ertelendi	1
15 ay hapis — ceza ertelenmedi	5
18 ay hapis — ceza ertelenmedi	1
27 ay hapis — ceza ertelenmedi	1
30 ay hapis — ceza ertelenmedi	1

Bugüne kadar tamamlanan Barış İçin Akademisyenler davalarındaki en yüksek ceza olan 30 ay hapis cezası, Türkiye İnsan Hakları Vakfı Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı'ya verildi. Şebnem Korur Fincancı, 19 Aralık 2018'de görülen karar duruşmasında, esas hakkındaki mütalaaya karşı beyanını şu cümlelerle noktalamıştı: “Barış istemek suç değildir. Suçlamalarınızı kabul etmiyorum.”²²

Davalar sürüyor... Barış İçin Akademisyenlerin mücadelesi de öyle...

²¹ BAK verilerine ve Bianet haberlerine dayanılarak yazar tarafından oluşturulmuştur. “Barış için Akademisyenlere Yönelik Hak İhlalleri”, 8 Ocak 2019, <https://barisicinakademisyenler.net/node/314>; Bianet, 8 Ocak 2019, <https://m.bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/204253-bir-akademisyene-1-yil-3-ay-ertelemeli-hapis-cezasi>; Bianet, 9 Ocak 2019, <https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/204306-10-akademisyene-1-yil-3-ay-ertelemeli-hapis-cezasi>.

²² Barış İçin Akademisyenlerin duruşmalardaki beyanları için bkz. <https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/200980-baris-akademisyenlerinin-beyanlari>.

Çevrimiçi Kaynaklar (12 – 21 Ocak 2016)

BAK vakasının ilk 10 gününde yaşananların dökümü yapılırken, aşağıdaki çevrimiçi kaynaklardan yararlanılmıştır.

12 Ocak 2016, Salı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk açıklaması:

<https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/37539/turkiye-kadar-terore-bedel-odeyen-baska-ulke-yoktur>

<http://bianet.org/bianet/toplum/171012-erdogan-dan-akademisyenlere-ey-aydin-musveddeleri>

YÖK Genel Kurulu açıklaması:

http://www.yok.gov.tr/documents/18755141/21995093/02_Akademisyenlerin_Bildirisi_Uzere_YOK_Genel_Kurul_Basin_Aciklamasi.pdf

Türkiye için Akademisyenler bildirisini:

<http://www.diken.com.tr/bu-da-devletin-yanindaki-akademisyenler-operasyonlara-destek-veriyoruz/>

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde istifa ve soruşturma:

<http://www.milliyet.com.tr/bildiriye-imza-atan-profesor-istifa-sivas-yerelhaber-1160160/>

Yerel basında hedef gösterme örnekleri:

<http://www.akasyam.com/iste-pkknin-omudeki-hendekci-akademisyenleri-129447/>

<http://www.yalovapusula.com/haberdetay/YALOVA-UNIVERSITESINDEKILER-DEVLETI-KATLIAMLA-SUCLADILAR /4657#.VpQOE4TZ-1U.twitter>

<https://www.bolununesi.com/haber/150936/o-bildiriye-aibuden-4-imza>

<http://www.ajans26.com/gundem/hendekcilere-osmangazi-ve-anadoludan-da-destek-var-h10594.html>

<http://www.kocaelibarisgazetesi.com/guncel/o-bildiriye-kouden-19-akademisyende-imza-atti-h60641.html>

13 Ocak 2016, Çarşamba

Üniversitelerarası Kurul açıklaması:

http://www.uak.gov.tr/duyuru/Duyuru_UAK_Kamuoyu_aciklamasi_120116.pdf

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin açıklaması:

<http://www.milliyet.com.tr/bahceli-yok-uzerine-duseni-yapmali-siyaset-2178440/>

Sedat Peker'in tehdit açıklaması:

<https://bianet.org/bianet/siyaset/171047-sedat-peker-den-akademisyenlere-tehdit-oluk-oluk-kanlarinizi-akitacagiz>

Üniversitelerde imzacı akademisyenlere yönelik taciz ve tehditler:

<https://odatv.com/o-bildiriye-imza-atan-akademisyenin-kapisina-bakin-ne-mesaji-biraktilar-1401161200.html>

<https://www.cnnturk.com/turkiye/akademisyenlerin-universitedeki-odalarinin-kapisina-carpi-kondu-tehdit-mesaji-birakildi>

Eğitim-Sen'den can güvenliği uyarısı:

<https://bianet.org/bianet/siyaset/171059-egitim-sen-izmaci-akademisyenlerin-can-guvenligi-saglansin>

Abdullah Gül Üniversitesi'nde görevli imzacıya soruşturma, baskı ve tehdit:

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171037-abdullah-gul-universitesi-bildirgeye-imza-veren-profesurun-istifasini-istedi>

<http://www.agu.edu.tr/duyurular/473/Bas%C4%B1n%20Duyurusu...>

<http://www.diken.com.tr/barisci-akademisyene-ulku-ocaklarindan-tehdit-kayseri-sana-dar-gelir/>

Üniversitelerden gelen idari işlem haberleri:

<http://www.bartın.info/asayis/bolum-baskanligi-gorevinden-alindi-h22423.html>

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171044-baris-bildirisi-izmacisi-akademisyene-sorusturma>

http://www.duzce.edu.tr/7669-duyurus-basin-aciklamasi-13_01_2016

<http://bianet.org/bianet/toplum/171070-aibu-de-bildiriyi-izmalayan-3-akademisyene-sorusturma>

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171068-akdeniz-universitesi-akademisyenlerle-ilgili-yasal-sureci-baslatacagiz>

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171063-hacettepe-rektoru-nden-yok-e-bildirideki-akademisyenler-hakkinda-islem-baslatildi>

<https://bianet.org/bianet/toplum/171053-19-mayis-universitesi-6-baris-bildirisi-imzacisina-sorusturma-acti>

Üniversitelerden BAK bildirisine yönelik kınama açıklamaları:

https://www.adu.edu.tr/tr/duyuru/kamuoyuna_ duyurulur-300025490

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1106485362695965>

<http://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171066-bahcesehir-universitesi-devlet-siddetine-son-versin-talebini-kabul-edilemez-buldu>

<https://www.comu.edu.tr/duyuru-14279.html>

<https://www.erciyes.edu.tr/Duyuru-Haber/Erciyes-Universitesi%E2%80%99nden-Kamuoyuna-Saygiyla-Duyurulur/2855>

<http://www.milliyet.com.tr/pau-senatosu-ndan-akademisyenlerin-bildirisine-denizli-yerelhaber-1161452/>

<http://haber.erdogan.edu.tr/?p=7035>

<http://www.hurriyet.com.tr/van-yuzuncu-yil-universitesinden-aydinlar-aciklamasi-37226622>

Yedi akademisyenden imzacı akademisyenler hakkında suç duyurusu:

<https://bianet.org/bianet/toplum/171065-akademisyenlerden-akademisyenlere-suc-duyurusu>

“Akademik İhanete Geçit Yok” açıklaması:

<http://www.yenihaberden.com/akademik-ihanete-gecit-yok-162386h.htm>

14 Ocak 2016, Perşembe

BAK açıklaması:

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171086-baris-icin-akademisyenler-imzalarimizin-arkasindayiz>

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın ikinci açıklaması:

<https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/37569/kendilerine-akademisyen-diyen-bir-guruh-teror-orgutunun-yaninda-saf-tutarak-devletine-kin-kustu>

<http://bianet.org/bianet/siyaset/171096-erdogan-akademisyenlere-karsi-ilgili-kurumlari-yine-goreve-cagirdi>

Başbakan Ahmet Davutoğlu’nun açıklaması:

<https://bianet.org/bianet/toplum/171090-davutoglu-akademisyenlerin-bildirisinden-hicap-duydum>

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturması:

<https://bianet.org/bianet/toplum/171119-istanbul-daki-baris-isteyen-akademisyenlere-sorusturma>

İlk gözaltı:

<https://www.birgun.net/haber-detay/akademisyen-bildirisine-imza-atan-umran-roda-suvagci-gozaltina-alindi-100731.html>

Düzce’de yakalama kararı:

<http://www.duzce.adalet.gov.tr/basinaciklamalari/2016/basinaciklamasi2016-3.pdf>

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu’nun imzacılara karşı açıklaması:

<http://www.diken.com.tr/feyzioglu-akademisyenlere-karsi-erdoganin-izinde-sozde-aydinlarin-kalintilari/>

Üniversitelerden gelen idari işlem haberleri ve kınama açıklamaları:

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/jet-hiziyla-uzaklastirma-40040618>

<http://www.milliyet.com.tr/giresun-universitesi-o-docenti-aciga-giresun-yerelhaber-1164250/>

<http://www.milliyet.com.tr/nisantasi-universitesi-nden-bildiri-istanbul-yerelhaber-1163120/>

<http://www.uludag.edu.tr/haber/view/719>; <https://kku.edu.tr/Anasayfa/Slayt/Index/15>

<http://www.kocaeli.edu.tr/haber-senato-karari.php>;

<http://www.mu.edu.tr/tr/duyuru/rektorumuz-prof-dr-mansur-harmandar%E2%80%99in-basin-bildirisi-22077#>

<https://www.sozcu.com.tr/2016/gundem/tuncelinde-baris-bildirisini-imzalayan-7-ogretim-gorevlisine-idari-sorusturma-1042621/>

15 Ocak 2016, Cuma

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın üçüncü açıklaması:

<https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/37580/zalimlerle-beraber-olanlar-da-zalimdir>

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171150-erdogan-dan-akademisyenlere-daga-ciksinlar-veya-hendek-kazsinlar>

Çeşitli illerde gözaltı ve adli soruşturma:

<https://bianet.org/bianet/toplum/171120-akademisyenlere-dort-ilde-gozalti-ve-ev-aramasi>

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171186-duzce-ve-zonguldak-ta-da-akademisyenler-serbest>

<http://www.radikal.com.tr/turkiye/erzurumda-savci-akademisyene-tutuklama-istedi-1498614/>

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171175-kocaeli-nde-ifadesi-biten-akademisyenler-serbest>

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171176-gozaltindaki-akademisyenler-serbest>

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/kocaeli-ve-bursada-imzaci-24-akademisyen-hakkinda-gozalti-karari-40040684>

<http://www.dogurehberi.com/genel/bildiriye-imza-atan-prof-dr-zencir-denizli-adliyesi-nde-h988844.html>

İzmir Cumhuriyet Savcılığı soruşturması:

<https://www.haberturk.com/gundem/haber/1181578-izmir-cumhuriyet-bassavciligidan-akademisyenlere-sorusturma>

Üniversitelerde idari işlem haberleri:

<http://bianet.org/bianet/insan-haklari/171129-arel-universitesi-5-akademisyeni-uzaklastirdi>

<https://www.birgun.net/haber-detay/eskisehir-de-19-akademisyen-hakkinda-sorusturma-baslatildi-100838.html>; <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/gundem/338995.aspx>

<http://www.radikal.com.tr/turkiye/cukurova-universitesinde-imzaci-akademisyenlere-idari-sorusturma-1498525/>

<http://www.hurriyet.com.tr/bildiriye-imza-atan-erzincan-universitesi-akademisyeni-bascetin-e-suc-duyurusu-37228348>

<https://www.evrensel.net/haber/270120/antepte-baris-icin-imza-atan-4-akademisyene-sorusturma>

<https://www.aksam.com.tr/guncel/meude-20-ogretim-uyesine-sorusturma/haber-481180>

<https://www.sozcu.com.tr/2016/gundem/selcuk-universitesinden-bildiriye-imza-atan-akademisyene-sorusturma-2-1044094/>

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/trakya-universitesinden-akademisyenlere-imza-sorusturmasi-40041019>

<http://www.milliyet.com.tr/yalova-universitesi-bildiriye-imza-atan-yalova-yerelhaber-1163758/>

Uşak Üniversitesi'nden kınama açıklaması:

<https://eski.usak.edu.tr/icerik/669/2>

“Pişmanlık dilekçesi” haberleri:

<https://www.sozcu.com.tr/2016/gundem/prof-dr-zeki-ertug-bildiriden-imzasini-cekti-1044207/>

<http://t24.com.tr/haber/yok-baris-bildirisinden-imzasini-ceken-akademisyenlere-pismanlik-dilekcesi-sundu,341366>

16 Ocak 2016, Cumartesi

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın açıklaması:

<http://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171187-bakan-bozdag-boyle-bildiriye-ancak-pkk-yazabilir>

17 Ocak 2016, Pazar

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü'nün açıklaması:

<http://bianet.org/bianet/insan-haklari/171201-marmara-universitesi-guvenlik-guclerine-sukranlarini-sunar>

18 Ocak 2016, Pazartesi

611 akademisyenden ifade özgürlüğü bildirisi:

<https://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/171229-611-akademisyen-1128-e-yapilan-baskidan-kaygili>

20 Ocak 2016, Çarşamba

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dördüncü açıklaması:

<https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/38588/imzalanan-bildiri-elestiri-degil-teror-orgutu-propagandasidir>

<https://bianet.org/bianet/siyaset/171323-cumhurbaskani-lumpen-yarim-porsiyon-aydin-musvedde>

Erdoğan YÖK'ten bilgi aldı:

<http://www.diken.com.tr/erdogan-yakin-takipte-yok-baskanindan-akademisyenler-hakkinda-bilgi-aldi/>

Sakarya'da gözaltı:

<http://www.diken.com.tr/cadi-avi-sessizce-devam-ediyor-uc-gozalti-bir-sorusturma-bir-yetkisizlik-karari/>

Marmara Üniversitesi'ndeki imzacı öğretim üyeleri tehditlere karşı şikayette bulundu:

<https://m.bianet.org/bianet/insan-haklari/171300-akademisyenleri-tehdit-eden-ulkuculer-icin-disiplin-dilekcesi>